

Smernica dekana
číslo 2/2011

**Prevádzkový predpis
o vykonávaní kontroly
protipožiarnej bezpečnosti
elektrického zariadenia.**

Smernica dekana MTF STU č. 2/2011

Prevádzkový predpis o vykonávaní kontroly protipožiarnej bezpečnosti elektrického zariadenia.

Úvodné ustanovenia.

Táto smernica upravuje spôsob a rozsah kontrol a revízií elektrických zariadení (el. spotrebičov a el. ručného náradia) na pracoviskách MTF STU. Bola vypracovaná podľa ustanovenia vyhlášky MV SR č.605/2007 Z.z. o vykonávaní kontroly protipožiarnej bezpečnosti pri prevádzkovaní elektrických zariadení a podľa STN 33 1600 a STN 33 1610 – Revízie a kontroly elektrického ručného náradia a elektrických spotrebičov počas používania.

Základné pojmy

Elektrický spotrebič je elektrické zariadenie používané v domácnostiach, na pracoviskách, v dielňach a pod. využívajúce k svojej činnosti elektrickú energiu a patria sem:

- elektrické spotrebiče pre domácnosť a podobné účely
- elektrické svietidlá
- elektrické zariadenia informačnej techniky
- prístroje spotrebnej elektroniky
- pohyblivé prívody a šnúrové vedenia
- elektrické a elektronické meracie prístroje
- ostatné elektrické spotrebiče podobného charakteru

Revízia elektrického zariadenia (spotrebiča) je súhrn úkonov pri ktorých sa prehliadkou, meraním a skúšaním zisťuje stav spotrebiča z hľadiska bezpečnosti.

Kontrola elektrického spotrebiča a ručného náradia je činnosť, pri ktorej sa prehliadkou a skúškou chodu zisťuje technický stav spotrebiča.

Kontrola elektrického zariadenia je činnosť zameraná na preverenie jeho protipožiarnej bezpečnosti v zmysle vyhlášky MV SR č. 605/2007 v rozsahu vymedzenom v jej prílohách 1 - 4

Spotrebič držaný v ruke je prenosný spotrebič určený k tomu aby bol počas normálneho používania držaný v ruke, pričom prípadný motor je neoddeliteľnou súčasťou spotrebiča.

Prenosný spotrebič je spotrebič s ktorým sa pri práci manipuluje, alebo iný ako je pripevnený spotrebič s hmotnosťou menšou než 18 kg.

Pripevnený spotrebič je spotrebič, ktorý je určený k používaniu, keď je pripevnený k podložke alebo iným spôsobom zaistený na určitom mieste.

Neprenosný spotrebič je spotrebič, ktorý nie je prenosný, alebo spotrebič, ktorý je pripevnený.

Obsahové zameranie kontrol elektrických spotrebičov a ručného náradia

Náradie a jeho súčasti sa prezrú zvonka pričom:

- spotrebič nesmie byť poškodený tak, aby mohlo dôjsť k zníženiu ochrany,
- kryty, držadlá, ovládacie prvky a pod., nesmú byť poškodené tak aby bola znížená ochrana pred nebezpečným dotykom,
- pevne pripojený pohyblivý prívod nesmie mať poškodenú izoláciu
- Pri spotrebičoch triedy II a III musí byť pohyblivý prívod neoddeliteľne spojený s vidlicou,
- oddeliteľný alebo predlžovací prívod, nesmie mať poškodenú, pl'uzgierovitú alebo nadmerne stvrdnutú izoláciu, musí byť zaistený proti vytrhnutiu, vidlica, nástrčka a pohyblivá zásuvka nesmie byť poškodená,
- vetracie otvory nesmú byť zaprášené alebo inak neprechodné,
- vykoná sa skúška chodu elektrického spotrebiča alebo elektrického ručného náradia.

Rozdelenie elektrických spotrebičov podľa používania:

A - poskytované formou prenájmu ďalšiemu užívateľovi

B - používané vonku (stavby, zemné práce, atď.)

C - používané pri priemyslovej a remeselníckej činnosti vo vnút. priestoroch

D - používané vo verejných priestoroch (školy, kluby, atď.)

E - používané pri administratívnej činnosti

Skupina elektrických spotrebičov	Spotrebiče držané v ruke		Prenosné spotrebiče		Neprenosné a pripevnené spotrebiče	
	kontrola	revízia	kontrola	revízia	kontrola	revízia
A	Vždy pred vydaním užívateľovi					
B	pred použitím	1 x za 3 mesiace	pred použitím	1 x za 3 mesiace	pred použitím	1 x za 6 mesiace
C	pred použitím	1 x za 6 mesiace	pred použitím	1 x za 12 mesiacov	pred použitím	podľa STN
D	1 x za týždeň	1 x za 12 mesiacov	1 x za mesiac	1 x za 12 mesiacov	1 x za 3 mesiace	podľa STN
E	1 x za mesiac	1 x za 12 mesiacov	1 x za 6 mesiace	1 x za 24 mesiacov	1 x za 12 mesiacov	podľa STN

Revízie a kontroly elektrického ručného náradia

Skupina	Náradie triedy ochrany	Lehoty
A	I.	6 mesiacov
	II. a III.	12 mesiacov

B	I.	3 mesiace
	II. a III.	6 mesiacov
C	I.	2 mesiace
	II. a III.	3 mesiace

Rozdelenie náradia podľa používania:

A – s náradím sa pracuje len občas (do 100 prevádzkových hodín ročne)

B – s náradím sa pracuje často krátkodobo (10 – 250 hodín ročne)

C – s náradím sa pracuje často dlhšie (viac ako 250 hodín ročne)

Rozdelenie náradia podľa triedy ochrany:

I – náradie má svorku pre pripojenie ochranného vodiča

II – náradie má dvojité izolácie

III – náradie pre svoju prevádzku používa bezpečné napätie

Obsahové zameranie kontrol elektrického zariadenia

Kontrola elektrického zariadenia sa vykonáva pred prvým uvedením do prevádzky, alebo po rekonštrukcii elektrického zariadenia:

- každých 12 mesiacov v objektoch a priestoroch v ktorých sú len občasné pracovné miesta, v ktorých nie je zamestnanec pravidelne prítomný a kde sa zdržiava len občas v niekoľkodňových intervaloch, obvykle len na účely kontroly, údržby alebo opravy,
- každých šesť mesiacov v objektoch a priestoroch, v ktorých sa vykonáva len administratívna činnosť,
- každé tri mesiace v ostatných objektoch alebo priestoroch, ak jej štatutárny orgán neurčí kratšiu lehotu.

Kontrola elektrického zariadenia v objektoch sa vykonáva v rozsahu, ktorý je uvedený v prílohe č. 1 – 4 vyhlášky MV SR č. 605/2007.

Dokumentácia elektrického zariadenia (vyhl. MV SR č. 605/2007 § 5)

K vyhradenému elektrickému zariadeniu a ostatnému elektrickému zariadeniu patri:

- sprievodná technická dokumentácia
- projektová dokumentácia
- prevádzková dokumentácia

Dokumentáciu elektrického zariadenia prevádzkovateľ uchováva a aktualizuje počas životnosti elektrického zariadenia a na požiadanie ju predkladá orgánom štátneho požiarneho dozoru.

Bezpečné prevádzkovanie a obsluha elektrického zariadenia

Povinnosti prevádzkovateľa:

- obsluhu elektrických zariadení na pracoviskách MTF môžu vykonávať osoby, ktoré sú poučené podľa §20 vyhlášky MPSVaR SR č.508/2009 Z.z. na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s elektrickými zariadeniami a postupe pri poskytovaní prvej

pomoci pri úrazoch elektrinou, odborne spôsobilé a preukázateľne oboznámené s pracovným postupom na týchto zariadeniach,

- učiteľ, ktorý v rámci svojej činnosti obsluhuje elektrické zariadenie alebo vykonáva na ňom prácu musí byť preukázateľne oboznámený o činnosti na tomto zariadení v rozsahu vykonávanej činnosti a musí mať odbornú spôsobilosť podľa § 20 vyhl. MPSVaR SR č. 508/2009 Z.z.,
- osoby, ktoré vlastnia osvedčenie podľa § 21,22,23,24 vyhl. č. 508/2009 Z.z. musia absolvovať aktualizačnú odbornú prípravu najmenej raz za päť rokov v zmysle § 16 ods. 4 zákona č. 124/2006 Z.z.
- prevádzkovať len typizované elektrické zariadenia v bezchybnom technickom stave,
- zabezpečiť aby elektrické zariadenia, ktoré nie sú v bezchybnom stave, boli až do odstránenia nedostatkov vyradené z používania,
- zabezpečiť aby nedostatky zistené pri odborných prehliadkach a kontrolách elektrických zariadení boli v určených termínoch odstránené
- zabezpečiť ku každému elektrickému zariadeniu návod na obsluhu v štátnom jazyku a preukázateľne s nimi oboznámiť zamestnancov (príkaz rektora STU č.4/2010),
- dokumentáciu elektrického zariadenia uchovávať a zabezpečovať jej aktualizáciu počas životnosti elektrického zariadenia a na požiadanie ju predkladať orgánom štátneho požiarného dozoru
- prideliť zamestnancom predpísané osobné ochranné pracovné prostriedky, ak si to práca s elektrickým zariadením podľa návodu na obsluhu zariadenia vyžaduje
- zabezpečiť vykonávanie predpísaných odborných prehliadok (revízií) a kontrol elektrických zariadení
- nepoverovať zamestnancov takými prácami s elektrickým zariadením, ktoré si vyžadujú odbornú spôsobilosť ak ju zamestnanec nemá,
- údržbu, čistenie rozvádzačov, čistenie svietidiel, opravy el. zariadení, opravy po odborných prehliadkach a odborných skúškach el. zariadení môže vykonať samostatný elektrotechnik (§ 22 – § 24, vyhl. MPSVaR SR č. 508/2009 Z.z.).

Povinnosti zamestnancov

- dodržať všetky bezpečnostné opatrenia uvedené v návode na obsluhu elektrického zariadenia
- oboznámiť sa s návodom na obsluhu elektrického zariadenie pred začatím jeho používania
- pred každým použitím elektrického zariadenia vizuálne prekontrolovať jeho stav, ochranné kryty, prírodné šnúry a zásuvky
- elektrické zariadenia na ktorých bola zistená porucha, nepoužívať a poruchu nahlásiť priamemu nadriadenému
- nezasahovať do konštrukcie elektrického zariadenia a nevyraďovať z činnosti bezpečnostné prvky,
- používať predpísané osobné ochranné pracovné prostriedky, ak si to práca s elektrickým zariadením podľa návodu na obsluhu zariadenia vyžaduje,
- pri práci s elektrickým ručným náradím, ktoré má rotujúce alebo inak pohyblivé časti, nenosiť voľný odev, hodinky a pod., dlhé vlasy ukryť pod čiapku,
- nevykonávať také práce s elektrickým zariadením alebo na ňom, ktoré si vyžadujú odbornú spôsobilosť, ak ju zamestnanec nemá,
- prenosné elektrické zariadenie nikdy neprenášať za prírodný kábel, pred prenesením vždy vytiahnuť kábel zo zásuvky (nie ťahom za šnúru)
- zabrániť používaniu elektrických nepovolaným osobám,

- tepelné elektrické zariadenia nenechávať bez dozoru, ak nie sú určené na trvalú prevádzku, pred odchodom z pracoviska je nutné ich vypnúť,
- tepelné zariadenia v žiadnom prípade nezakrývať
- s osvetľovacích telies neodstraňovať kryty,
- na pracovisku udržiavať poriadok a pred odchodom z pracoviska prekontrolovať, či sú všetky elektrické zariadenia vypnuté.

Vykonávanie kontrol a odborných skúšok(revízií) elektrických zariadení

Odborné prehliadky a odborné skúšky elektrických zariadení (revízie) vykonáva oprávnená osoba (revízny technik EZ) ktorý má s MTF STU uzatvorenú na túto činnosť zmluvu a zabezpečuje ju OESČ. Odborné prehliadky a odborné skúšky elektrických zariadení vykonáva v termínoch podľa vyhlášky MPSVaR SR č.508/2009 Z.z. na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti technických zariadení.

Protipožiarne preventívne prehliadky (vizuálnu kontrolu elektrických zariadení a el. spotrebičov) , vykonáva technik PO v termínoch podľa §14 vyhlášky č. 121/2002 Z.z. o požiarnej prevencii. Záznam o vykonanej prehliadke zapíše do požiarnej knihy.

Odborné kontroly (revízie) elektrických spotrebičov a elektrického ručného náradia vykonáva oprávnená osoba (samostatný elektrotechnik, revízny technik EZ) na základe STN o kontrole a revíziách el. spotrebičov a el. ručného náradia , zabezpečuje ich OESČ .

Údržbu, čistenie rozvádzačov, čistenie svietidiel, opravy elektrických zariadení, opravy po odborných prehliadkach a odborných skúškach elektrických zariadení na pracoviskách MTF môže vykonávať samostatný elektrotechnik (§22 - § 24, vyhlášky MPSVaR SR č.508/2009 Z.z).

Za údržbu, odstránenie nedostatkov zistených kontrolami, odbornými prehliadkami a odbornými skúškami elektrických zariadení na pracoviskách MTF zodpovedá OESČ a vedúci príslušného pracoviska .

Tento vnútorný predpis nadobúda účinnosť dňa: 01.03.2011

Prof. Dr. Ing. Oliver Moravčík
dekan MTF